

2012 m. GEOGRAFIJOS VALSTYBINIO BRANDOS EGZAMINO UŽDUOTIES VERTINIMO INSTRUKCIJA

Pagrindinė sesija

I dalis

Maksimalus įvertinimas – 22 taškai. 1–22 klausimo kiekvienas teisingas atsakymas vertinamas 1 tašku.

Klausimas	1	2	3		4	5	6	7	8	9				10
Teisingas atsakymas	A	C	A		D	B	C	A	C	D				B

Klausimas	11	12	13	14		15	16	17		18	19		20	21	22
Teisingas atsakymas	C	A	C	D		B	B	C		C	B		C	A	A

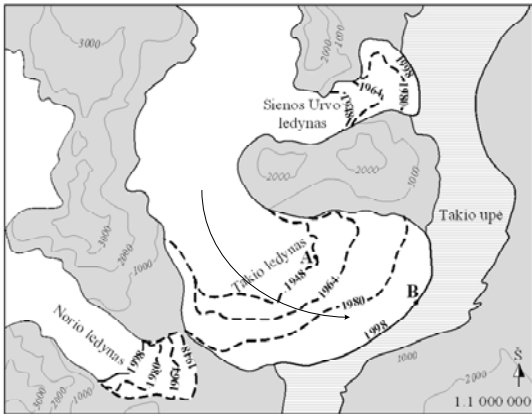
II dalis

Maksimalus įvertinimas – 78 taškai.

Toliau pateikiami II dalies klausimų atsakymai.

Vertintojas privalo vertinti tiksliai pagal pateiktą vertinimo instrukciją. Žvaigždutėmis pažymėtų klausimų atsakymai gali būti suformuluoti ir kitais žodžiais, svarbu, kad atsakymas būtų teisingas.

Kl. Nr.	Atsakymas	Taškai	Pastabos
23		7	
1	Į pietryčius.	1 0	Už teisingą atsakymą. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
2	C (Varniai)	1 0	Už teisingą atsakymą. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
3	Plungė.	1 0	Už teisingą atsakymą. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
4	55°14' šiaurės platumos ir 22°17' rytų ilgumos.	2 1 0	Už teisingai nustatytą ilgumą ir platumą. Leidžiama ± 5' paklaida. Už teisingai nustatytą ilgumą <i>arba</i> platumą. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
5	Akmena ir Šešuvis.	2 1 0	Už teisingai nurodytus 2 intakus. Už teisingai nurodytą 1 intaką. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
24		6	
1	B	1 0	Už teisingą atsakymą. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
2	A	1 0	Už teisingą atsakymą. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
3	A	1 0	Už teisingą atsakymą. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
4 *	<i>Galimi atsakymai:</i> 1. Dėl Žemės ašies pasvirimo (dėl Žemės ašies polinkio į orbitos plokštumą). 2. Dėl Žemės sukimosi aplink Saulę (dėl Žemės orbitinio judėjimo).	2 1 0	Už teisingai nurodytus 2 priežastis. Už teisingai nurodytą 1 priežastį. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
5	240 MJ/m ²	1 0	Už teisingą atsakymą. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.

Kl. Nr.	Atsakymas	Taškai	Pastabos
25		8	
1	6,1 °C – 6,2 °C	1 0	Už teisingą atsakymą. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
2 *	<i>Galimas atsakymas:</i> Dėl didesnio absoliutinio aukščio (aukštumoje). Ten yra aukščiau nei aplinkinėse vietovėse.	1 0	Už teisingą atsakymą. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
3 *	Vakarų Lietuvoje. <i>Galimi teiginiai:</i> 1. Tolstant nuo / priartėjant prie Baltijos jūros sparčiai silpnėja /stiprėja jos poveikis. 2. Einant į rytus didėja (kinta) absoliutinis aukštis.	3 2 1 0	Už teisingai nurodytą Lietuvos dalį ir nurodytus 2 teiginius. Už teisingai nurodytus 2 teiginius. Už teisingai nurodytą 1 teiginį. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
4 *	Oro temperatūra kyla (globalinis klimato atšilimas). <i>Galimi argumentai:</i> 1. Įvairios įmonės ir transportas į atmosferą išmeta daug šiltnamio reiškinių stiprinančių dujų (šiltnamio efektas). 2. Naikinami miškai, todėl mažiau sunaudojama anglies dvideginio, dėl to taip pat stiprėja šiltnamio reiškinys.	3 2 1 0	Už teisingai nurodytą žmogaus veiklos įtaką oro temperatūros kaitai ir teisingai nurodytus 2 argumentus. Už teisingai nurodytus 2 argumentus. Už teisingai nurodytą 1 argumentą. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
26		7	
1		1 0	Už teisingą atsakymą. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
2	27 km.	1 0	Už teisingą atsakymą. Leidžiama ±1 km paklaida. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
3	Norio.	1 0	Už teisingą atsakymą. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
4 *	<i>Galimi atsakymai:</i> 1. Didžiąją metų dalį vyrauja neigiama oro temperatūra (šaltas klimatas), todėl sniegas nespėja ištirpti. 2. Per žiemą iškrinta daugiau sniego, negu vasarą spėja ištirpti. 3. Aukščiau sniego ribos sniegas tankėja ir virsta firnu, naujas sniegas jį suspaudžia, susidaro ledas, o iš jo – ledynas.	2 1 0	Už teisingai nurodytas 2 priežastis. Už teisingai nurodytą 1 priežastį. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.

Kl. Nr.	Atsakymas	Taškai	Pastabos
5 *	<i>Galimi atsakymai:</i> 1. Ledynai perneša ir palieka kalnų šlaitų gruntą ir nuolaužas (morena). 2. Ledynai palieka erozinės veiklos pėdsakus (performuotus slėnius (trogus), paviršiaus ruožuotumą, „avinų kaktas“, stačias uolas). 3. Lieka ledyno tirpsmo dariniai (ledyninės daubos, terasos), ežerai.	2 1 0	Už teisingai nurodytus 2 argumentus. Už teisingai nurodytą 1 argumentą. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
27		7	
1	Fukušimos AE. Cunamis, kuri sukėlė žemės drebėjimas. (Cunamis, Žemės drebėjimas).	2 1 0	Už teisingai nurodytą AE ir avariją sukėlusią priežastį. Už teisingai nurodytą AE <i>arba</i> avariją sukėlusią priežastį. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
2	3.	1 0	Už teisingą atsakymą. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
3 *	<i>Galimi atsakymai:</i> 1. Nuolatinė gyventojų baimė (įtampa) dėl arti viena kitos būsiančių trijų atominių elektrinių. 2. Kilus avarijai, reikėtų evakuoti daug gyventojų, nes arti yra didelių miestų (pvz., Vilnius). 3. Radioaktyviųjų atliekų saugojimo problema. 4. Kilus avarijai padidėtų radiacinis fonas. 5. Reaktorių aušinimas turi įtakos vandens temperatūros kitimui (keičiasi augalija ir gyvūnija).	2 1 0	Už teisingai pateiktus 2 argumentus. Už teisingai pateiktą 1 argumentą. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
4 *	<i>Galimi atsakymai:</i> 1. Stokoja iškastinio kuro (akmens anglių, naftos, gamtinių dujų) ir kitų energijos išteklių. 2. Uraną lengviau ir pigiau gabenti. 3. Tikslinga plėtoti ten, kur didelis elektros energijos poreikis. 4. Turi urano išteklių.	2 1 0	Už teisingai įvardytas 2 priežastis. Už teisingai įvardytą 1 priežastį. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
28		8	
1	Tamsesne spalva – senosios ES narės, šviesesne – naujosios ES narės.	2 1 0	Už teisingai nurodytas 2 valstybių grupes. Už teisingai nurodytą 1 valstybių grupę. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
2 *	<i>Galimi atsakymai:</i> 1. Vienos ES narės neatitiko teisės aktų reikalavimų (Mastrichto sutarties). 2. Kitos nesutiko atsisakyti savos nacionalinės valiutos.	2 1 0	Už teisingai nurodytas 2 priežastis. Už teisingai nurodytą 1 priežastį. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.

Kl. Nr.	Atsakymas	Taškai	Pastabos
3	<i>Galimi atsakymai:</i> Juodkalnija. San Marinas. Kosovas. Monakas. Andora.	2 1 0	Už teisingai nurodytas 2 valstybes. Už teisingai nurodytą 1 valstybę. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
4*	<i>Galimi atsakymai:</i> 1. Lietuva įgijo galimybę naudotis ES struktūrinių fondų lėšomis. 2. Suaktyvėjo Lietuvos užsienio prekyba su ES valstybėmis (nėra muitų).	2 1 0	Už teisingai nurodytus 2 argumentus. Už teisingai nurodytą 1 argumentą. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
29		7	
1*	<i>Galimi atsakymai:</i> 1. Buvo pradėta vykdyti vieno vaiko šeimoje politika. / Šeimos planavimo programa. 2. Pašalpos ir kitos lengvatos: pirmenybė aprūpinant būstu; nemokamas vaiko išlaikymas darželyje; pirmenybė priimant į aukštąją mokyklą ir darbą. 3. Baudos, lengvatų netekimas.	2 1 0	Už teisingai nurodytas 2 priemones. Už teisingai nurodytą 1 priemonę. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
2*	<i>Galimi atsakymai:</i> 1. Sumažėjo natūralus prieaugis. 2. Sumažėjo gimstamumas ir mirtingumas, tačiau natūralusis gyventojų prieaugis liko teigiamas.	1 0	Už teisingą atsakymą. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
3*	<i>Galimi atsakymai:</i> 1. Vieno vaiko politikos padarinys. / Vaikas individualistas, mažasis imperatorius. 2. Tokios demografinės politikos pasekmė – nuslėpti, neįregistruoti gimę vaikai tapo vaiduokliais, priversti visą gyvenimą slėptis nuo valdžios.	2 1 0	Už teisingai nurodytus 2 teiginius. Už teisingai nurodytą 1 teiginį. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
4	1. Visuomenės senėjimas. 2. Darbo jėgos trūkumas. 3. Depopuliacija.	2 1 0	Už teisingai nurodytus 2 teiginius. Už teisingai nurodytą 1 teiginį. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
30		8	
1*	Žemės ūkio naudmenos – ta žemės ūkio fondo dalis, kuri naudojama žemės ūkio produkcijai gaminti. Sudaro: ariamoji žemė, pievos, ganyklos, sodai ir uogynai, kitos augalų plantacijos.	2 1 0	Už teisingai paaiškintą sąvoką ir nurodytas naudmenų sudėtines dalis. Už teisingai nurodytą 1 poziciją. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
2*	<i>Galimi atsakymai:</i> Australijoje / Argentinoje. <i>Galimi atsakymai:</i> Daug ganyklų. Klimato sąlygos nepalankios žemdirbystei.	2 1 0	Už teisingai įvardytą valstybę ir paaiškinimą. Už teisingai nurodytą 1 poziciją. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.

Kl. Nr.	Atsakymas	Taškai	Pastabos
3	Indija.	1 0	Už teisingą atsakymą. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
4 *	Kanada. <i>Galimi atsakymai:</i> 1. Geografinė padėtis (miškų zona). 2. Atšiaurios klimato sąlygos netinka žemės ūkiui. / Nederlingi dirvožemiai. 3. Mažai kertami miškai. / Racionalus kirtimas.	3 2 1 0	Už teisingai įvardytą valstybę ir du argumentus. Už teisingai nurodytas 2 pozicijas. Už teisingai nurodytą 1 poziciją. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
31		6	
1 *	Turistus traukia Baltijos pajūris.	1 0	Už teisingą atsakymą. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
2 *	<i>Galimas atsakymas:</i> 1. Sukultūrintas kraštovaizdis (derlingos žemės, daug žmonių ūkininkauja). 2. Mažai išliko natūralių (gamtinių: miškų, ežerų) kraštovaizdžių.	1 0	Už teisingą atsakymą. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
3	1. Vilniaus. 2. Kauno. 3. Utenos.	2 1 0	Už teisingai įvardytas 2 apskritis. Už teisingai įvardytą 1 apskritį. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
4 *	<i>Galimi argumentai:</i> 1. Sparčiau nualinama lankomų vietų aplinka. / Senka vietiniai gamtos ištekliai. 2. Aplinkos tarša (oro, dirvožemio, vandens, triukšmas). 3. Nukenčia natūralios augalų augimvietės ir gyvūnų buveinės. 4. Keičiasi kraštovaizdis.	2 1 0	Už teisingai nurodytus 2 argumentus. Už teisingai nurodytą 1 argumentą. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
32		5	
1 *	Problema: aplinkos tarša (vandens, atmosferos). / Vandenyno lygio kilimas. / Globalinis atšilimas. Argumentai: vartotojiška kultūra skatina aplinkos taršą. / Žmogaus ūkinė veikla. / Transportas.	2 1 0	Už teisingai nurodytą problemą ir argumentą. Už teisingai nurodytą 1 poziciją. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
2 *	<i>Galimi atsakymai:</i> 1. Ūkio. 2. Kapitalo. 3. Kultūros. 4. Politikos. 5. Informacijos. 6. Mokslo ir technikos.	3 2 1 0	Už teisingai nurodytas 3 sritis. Už teisingai nurodytas 2 sritis. Už teisingai nurodytą 1 sritį. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.

Kl. Nr.	Atsakymas	Taškai	Pastabos
33		9	
1	Karibų jūra.	1 0	Už teisingą atsakymą. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
2 *	<i>Galimi atsakymai:</i> 1. Arti ekonomiškai stipri valstybė – JAV. 2. Palankus klimatas turizmo plėtrai. 3. Palankus klimatas šiltamėgiams augalams auginti. 4. Regionas yra kelyje tarp Europos ir Ramiojo vandenyno (arti Panamos kanalas).	3 2 1 0	Už teisingai nurodytus 3 teiginius. Už teisingai nurodytus 2 teiginius. Už teisingai nurodytą 1 teiginį. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
3 *	<i>Galimas atsakymas:</i> 1. Dėl temperatūrų ir slėgių skirtumų. 2. Nurodytais mėnesiais į šį regioną atslenka atmosferos sūkoriai (ciklonai) susidarę virš Atlanto vandenyno.	1 0	Už teisingą atsakymą. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
4 *	Prekinis plantacijų ūkis. Auginami augalai: bananai / cukranendrės / kavamedžiai / tabakas.	3 2 1 0	Už teisingai nurodytą ūkininkavimo formą ir 2 auginamus augalus. Už teisingai nurodytas 2 pozicijas. Už teisingai nurodytą 1 poziciją. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.
5 *	<i>Galimas atsakymas:</i> 1. Tai lėmė buvusi kolonijinė sistema. XIX a. dalis kolonijų tapo nepriklausomos ir buvusių kolonistų kalba tapo valstybine. 2. Valstybinės kalbos sutampa su buvusių metropolijų kalbomis.	1 0	Už teisingą atsakymą. Klaidingai atsakyta arba neatsakyta.